

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg Slot 1
1218 København K
DK Danmark

Dato: 15. november 2017
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Simon Eriksen
Sagsnr.: 2017-0030-0372
Dok.: 542946

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 54 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 13. oktober 2017. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra ikkemedlem af udvalget (MFU) Claus Kvist Hansen (DF).

Søren Pape Poulsen

/

Jesper Jarnit

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 54 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren kommentere artiklen: »Sarah opgav sin voldtægts-anmeldelse: I dag fortryder hun«, fra www.tv2ostjylland.dk, den 1. oktober 2017, samt tilkendegive, om ministeren finder udviklingen, beskrevet i artiklen, hensigtsmæssig?”

Svar:

1. Det er afgørende for mig, at alle, der vil anmelde voldtægt og andre seksuelle overgreb, behandles ordentligt af politiet og får en retfærdig behandling i retssystemet.

Justitsministeriet iværksatte i september 2015 en undersøgelse af voldtægtsområdet med henblik på at klarlægge, hvordan politiet håndterede sager om voldtægt, samt hvilke årsager der kunne forklare en tilsyneladende meget lav anmeldelsestilbøjelighed på området.

Undersøgelsen havde fokus på ofre for voldtægt og håndteringen af sådanne sager i forbindelse med anmeldelse til og efterforskning ved politiet.

Undersøgelsen var bl.a. tilrettelagt på baggrund af en række kritikpunkter af politiets behandling af voldtægtssager, som var blevet fremført i medierne i sommeren 2015, og havde til formål at afdække de pågældende kritikpunkter og vurdere, hvorvidt de involverede myndigheder havde de nødvendige redskaber til at håndtere sager om voldtægt. På baggrund af den gennemførte undersøgelse blev udspillet ”Respekt for voldtægtsofre” præsenteret i januar 2016.

Politiet og anklagemyndigheden har som opfølgning på udspillet ”Respekt for voldtægtsofre” arbejdet for at styrke området. Det er bl.a. sket med nye retningslinjer for politiets modtagelse og behandling af anmeldelser om voldtægt og styrket undervisning i afhøring af ofrene. Rigspolitiet har desuden nedsat en ekspertgruppe af efterforskere og anklagere, der skal bidrage til videreudviklingen af de nationale retningslinjer, samt et rådgivningsforum, hvor politiet sammen med organisationer, som har med ofre for voldtægt at gøre, kan udveksle erfaringer og drøfte nye initiativer.

2. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Østjyllands Politi, der har oplyst følgende:

”1. Østjyllands Politi har oplyst, at der siden perioden 2008-2010, hvor de voldtægtssager, som ligger til grund for den undersøgelse, som den i spørgsmålet nævnte artikel henviser til,

har været stort fokus på at forbedre behandlingen af voldtægtssagerne, både nationalt og hos Østjyllands Politi bl.a. gennem undervisning, nye retningslinjer, øget samarbejde mellem efterforskerne og anklagemyndigheden og dialog med statsadvokaten.

Østjyllands Politi følger Rigspolitiets nationale retningslinjer for behandling af voldtægtssager, og politikredsen har tillige udfærdiget et internt actioncard for behandling af voldtægtssager.

Alle anmeldelser om voldtægt er pr. 1. januar 2017 blevet samlet i Efterforskningscenteret i Sektionen for Personfarlig Kriminalitet ved Østjyllands Politi, og de polititjenestemænd, der behandler sagerne, har enten erfaring med behandling af voldtægtssager eller bistås af en mere erfaren polititjenestemand. Der er i Efterforskningscenteret løbende fokus på at videreudanne de polititjenestemænd, der efterforsker voldtægtssagerne. Senest har de pågældende polititjenestemænd således deltaget i flere seminarer, bl.a. et hvor en amerikansk psykolog redegjorde for traumereaktioner hos voldtægtsofre. Endvidere deltager én polititjenestemand hver tredje måned i et tværfagligt mødeforum med Voldtægtscenteret (Aarhus Universitetshospital).

Østjyllands Politi har endvidere oplyst, at alle sager om voldtægt i anklagemyndigheden behandles af Advokaturen for Special Strafferet, og at der er et tæt samarbejde med Sektionen for Personfarlig Kriminalitet om efterforskningen af sagerne og fremdriften i efterforskningen. Der holdes ugentlige møder mellem lederen af sektionen og en senioranklager i Advokaturen for Special Strafferet, hvor alle sagerne gennemgås.

Vagtcheferne og driftscoordinatorerne i Operativt Center (tidligere Beredskabet) ved Østjyllands Politi følger løbende op på, at alle anmeldelser om voldtægt bliver håndteret korrekt. Endvidere gennemgår Sektionen for Personfarlig Kriminalitet dagligt døgnrapporten med henblik på at sikre, at alle anmeldelser om voldtægt, der er indgået i løbet af døgnet, er håndteret korrekt.

Østjyllands Politi har herudover oplyst, at alle sager om voldtægt, hvor der rejses tiltale, forelægges statsadvokaten, og i forbindelse med statsadvokatens tilsyn med voldtægtssagerne er henlagte sager om voldtægt løbende blevet gennemgået bl.a. for at sikre, at sagerne er efterforsket og afsluttet korrekt.

2. Med hensyn til behandlingen af konkrete anmeldelser om voldtægt har Østjyllands Politi oplyst, at sagerne alene henlægges, hvis der ikke vurderes at kunne føres bevis for, at en mistænkt person er skyldig, eller – i sager, hvor ingen personer er mistænkt – hvis der ikke er flere efterforskningsmuligheder i sagen.

Østjyllands Politi har endvidere oplyst, at den undersøgelse af en række voldtægtssager, der ligger til grund for den pågældende artikel af TV2 Østjylland og en ph.d.-afhandling om samme emne, vedrører 282 voldtægtssager, der blev anmeldt til Østjyllands Politi i årene 2008-2010. Undersøgelsen viser, at knap en femtedel (17,7 procent) af anmeldelserne førte til en retssag.

Østjyllands Politi har herudover oplyst, at anmeldelser om voldtægt – ligesom andre anmeldelser – kan afvises og henlægges uden efterforskning efter retsplejelovens § 749, stk. 1, hvis de er åbenbart grundløse. Meget få anmeldelser bliver dog afvist som åbenbart grundløse uden efterforskning.

En voldtægtssag kan også henlægges ved, at politiet indstiller en påbegyndt efterforskning i en sag efter retsplejelovens § 749, stk. 2. Det kan ske, hvis det ikke er muligt at finde en formodet gerningsmand, eller hvis der ikke er grundlag for at rejse sigtelse mod en eventuel mistænkt. Er der rejst sigtelse, og findes der at være de fornødne beviser for domfældelse, rejses der tiltale. Vurderes der ikke at være de fornødne beviser i en sag, hvor der er rejst sigtelse, bliver påtale opgivet i medfør af retsplejelovens § 721.

I nedenstående tabel har Østjyllands Politi opgjort, hvor mange anmeldelser om voldtægt politikredsen har modtaget i årene 2015-2017, og hvor mange af anmeldelserne fra de pågældende år der er blevet henlagt eller har ført til sigtelse, tiltale eller fældende dom. Det har ikke umiddelbart været muligt at trække sammenlignelige tal for årene 2008-2010, som den nævnte artikel og ph.d.-afhandling bygger på.

Østjyllands Politi har om tabellen oplyst, at for 2016 og 2017 er antallet af fældende domme indtil videre lavere end i 2015. Dette skyldes bl.a., at der kan være sager fra disse år, som endnu ikke er afgjort i retten. Det bemærkes, at der siden efteråret 2015 har været en ændret registreringspraksis i voldtægtssager. Tidligere blev sagerne således oprettet på et undersøgelsesjournalnummer og blev først registreret på et straffesagsjournalnummer, når en mistænkt blev sigtet. Denne praksis blev i efteråret 2015 ændret således, at alle voldtægtssager straks får et straffesagsjournalnummer, såfremt der ikke er tvivl om gerningsindholdet. Skemaet indeholder alene straffesagsjournalnumre. Det lave antal henlæggelser i 2015 i forhold til 2016 kan ifølge politikredsen således forklares med den ændrede registreringspraksis.

Antal anmeldelser og disses videre forløb

Anmeldelsesår	Anmeldelser	Henlagte sager			Sigtelser	Tiltaler	Fældende domme
		§ 749, stk. 1	§ 749, stk. 2	§ 721			
2015	88	2	14	19	71	50	30
2016	104	4	39	34	57	21	17
2017	68	3	17	11	34	10	2

3. Rigspolitiet kan herudover oplyse, at politiet generelt har et stort fokus på voldtægtsområdet. Rigspolitiet har iværksat flere tiltag, som led i udmøntningen af udspillet ”Respekt for voldtægts ofre”, som blev offentliggjort i januar 2016, med henblik på korrekt og effektiv behandling af voldtægtssager. Det er sket ved udarbejdelse af nationale retningslinjer om bl.a. politiets modtagelse af anmeldelser om voldtægt og afhøring af forurettede, etablering af et rådgivningsforum på voldtægtsområdet, hvor centrale aktører er repræsenteret med henblik på bl.a. drøftelse af behovet for nye tiltag på området, samt etablering af en politi- og anklagerfaglig ekspertgruppe med særlig fokus på sagsbehandling af voldtægtssager.

Rigspolitiet kan endelig oplyse, at Rigspolitiet som led i udmøntningen af ”Respekt for voldtægts ofre” netop har iværksat en kampagne om anmeldelse af voldtægt. Kampagnen har bl.a. til formål at få flere, der har været udsat for en voldtægt, til at anmelde forholdet til politiet. Kampagnen har endvidere til formål at henlede opmærksomheden på, at politiet tager anmeldelser om voldtægt meget seriøst, og at politiet er trænet i at tale med ofre for seksuelle overgreb og hjælpe dem videre. Kampagnen kan ses på hjemmesiden www.anmeldvoldtægt.dk.”